

Johtaja
Eeva-Riitta Pirhonen

Pvm
01.07.2010

Dnro
67/040/2010

-
- Viite:** Vapaan sivistystyön kehittämisohjelma 2009-2012; kansanopistojen oppilaitos- ja ylläpitäjärakenteen kehittäminen/ministeriön linjaukset 15.4.2010
- Asia:** Kansanopistojen rakenteellisen kehittämisen tukiohjelmanohjausryhmän asettaminen

Vapaan sivistystyön kehittämisohjelma vuosille 2009-2012 sisältää muun muassa ehdotukset oppilaitos- ja ylläpitäjärakenteen kehittämisestä. Opetus- ja kulttuuriministeriö linjasi oppilaitos- ja ylläpitäjärakenteen kehittämistä koskevat tavoitteet ja etenemisen 17.6.2009 hyväksymässään toimenpanosuunnitelmassa.

Vapaan sivistystyön rakenteellisen kehittämisen ohjelma toteutetaan vuorovaikutteisena prosessina kaudella 2009-2012 yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön, oppilaitosten ylläpitäjien sekä eri oppilaitosryhmiä edustavien valtakunnallisten järjestöjen kanssa. Tavoitteena on kehittää ylläpitäjä- ja oppilaitosrakennetta niin, että vapaa sivistystyö pystyy vastaamaan kasvaviin ja uudistuviin tehtäviin myös jatkossa. Rakenteellisen kehittämisen ja alueellisen yhteistyön vahvistamisen lähtökohtana on vapaan sivistystyön oppilaitosmuotojen ja ylläpitäjien omien pyrkimysten huomiointi sekä tältä pohjalta syntyvien aloitteiden ja yhteistyösuunnitelmien tukeminen.

Rakenteellisen kehittämisen painopiste on kansanopistoissa. Ensimmäisenä vaiheena ministeriö pyysi 17.6.2009 päivätyllä kirjeellä kansanopistojen ylläpitäjiltä katsaukset rakenteellisen kehittämisen tilasta, tarpeesta, vapaan sivistystyön asemasta ja vireillä olevista suunnitelmista. Muiden oppilaitosryhmien osalta pyydettiin valtakunnallisilta järjestöiltä yleisemmällä tasolla olevat tilannekatsaukset.

Rakenteellisen kehittämisprosessin toisena vaiheena opetus- ja kulttuuriministeriö pyysi 8.1.2010 kansanopistojen ylläpitäjiä aiemmin laadittujen katsausten jatkotoimenpiteenä konkretisoimaan tavoitteet ja suunnitelmat ylläpitäjä- ja oppilaitosrakenteen kehittämisestä sekä tekemään niiden pohjalta opetus- ja kulttuuriministeriölle mahdolliset esitykset rakenteellisen kehittämisen tukemiseen tarkoitettujen avustusten myöntämiseksi. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö pyysi niitä kansanopistoja, joiden toiminnasta/rahoituksesta alle puolet muodostuu vapaasta sivistystyöstä, esittämään suunnitelmat vapaan sivistystyön asemasta ja tulevaisuudesta opiston toi-

minnassa sekä mahdollisista muista ylläpitoratkaisuista ml. ammatillisen koulutuksen järjestäjäprosessi sekä muut yhteistyömallit osana toisen asteen koulutuksen tai vapaan sivistystyön oppilaitosverkostoa. Samoin ministeriö pyysi kansanopistoilta, joiden vuotuinen vapaan sivistystyön opiskelijaviikkojen määrä on alle 2 000, selvitykset sivistystarpeen ja rahoituspohjan kehityksestä sekä ylläpitojärjestelyjä ja yhteistyötä koskevat suunnitelmat toimintaedellytysten, toiminnan laadun ja kehityskyvyn turvaamisesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 15.4.2010 (Drno 361/522/2009) kansanopistojen ylläpitäjille antamassaan palautteessa rakenteellisen kehittämisen etenemisestä jakanut toimenpiteen kahteen kokonaisuuteen. Toisen kokonaisuuden muodostavat pilottihankkeet. Ministeriö on valinnut kansanopistojen rakenteellisen kehittämisprosessin seuraavan vaiheen piloteiksi kahdeksan mahdollisimman hyvin koko kansanopistokentän kokonaisuuden ja rakenteellisen kehittämisen haasteet kattavaa hanketta. Pilotit toimivat rakenteellisen kehittämisen prosessin alkuvaiheen mallihankkeina, joiden valmistelutyön etenemistä seurataan systemaattisesti ja tuloksia levitetään aktivoimaan koko kansanopistokentän rakenteellisen kehittämisen prosessia. Ministeriö on osoittanut em. päätöksessä nimetyille piloteille yhteensä 250 000 euron avustusrahoituksen momentilta 29.30.30. Lisäksi ministeriö on osoittanut Suomen Kansanopistoyhdistykselle ja Bildnigsforumille momentilta 29.30.21. kehittämismäärärahoja pilottiohjelman seurannan ja kokemusten analysoinnin tukemiseksi.

Kansanopistojen rakenteellisen kehittämisen toisen kokonaisuuden muodostaa pienten opistojen ja vain vähän vapaan sivistystyön koulutusta järjestävien opistojen tukiohjelma. Kansanopistojen ylläpitäjien opetus- ja kulttuuriministeriölle laatimat selvitykset osoittivat, että tähän ryhmään kuuluvien oppilaitosten on monien muutosten keskellä yksin vaikea analysoida tilannetta, laatia vapaan sivistystyön aseman vahvistamista ja toimintaedellytysten turvaamista koskevia suunnitelmia sekä käynnistää neuvotteluja niiden toteutusmahdollisuuksista. Tämän vuoksi opetus- ja kulttuuriministeriö on päättänyt asettaa näiden opistojen rakenteellisen kehittämisen edistämiseksi vuoden mittaisen analyysi- ja tukihankkeen. Hankkeen toteuttamiseksi ministeriö kutsuu selvityshenkilön ja nimeää selvityshenkilön tueksi ohjausryhmän 1.7.2010 - 31.5.2011 väliseksi ajaksi.

Ohjausryhmän tehtävänä on:

1. Tehdä opetus- ja kulttuuriministeriölle 30.9.2010 mennessä esitys selvityshenkilön nimeämisestä sekä selvityshenkilön toimeksiannosta sekä toimia selvityshenkilön ohjausryhmänä.
2. Analysoida opetus- ja kulttuuriministeriön saamat selvitykset sekä selvitysmiehen työ huomioon ottaen selvitystyön piiriin kuuluvien opistojen tilanne ja tarve uudelleenjärjestelyihin vapaan sivistystyön aseman ja oppilaitoksen toimintaedellytysten turvaamiseksi sekä avustaa ylläpitäjiä näiden suunnitelmien jatkotoimissa.

Ohjausryhmän työskentelyssä tulee ottaa huomioon vapaan sivistystyön kehittämisohjelman, ylläpitäjä- ja oppilaitosrakenteen kehittämisen, ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon kokoamishankkeen sekä kansanopistojen ylläpitämislupien uudistamisprosessin tavoitteet ja vaikutukset.

Ohjausryhmän tulee raportoida opetus- ja kulttuuriministeriölle työn etenemisestä 31.12.2010 mennessä sekä jättää loppuraportti työnsä tuloksista 31.5.2011 mennessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää tukiohjelman ohjausryhmän puheenjohtajaksi Teidät sekä ohjausryhmän jäseniksi toiminnanjohtaja Jyrki Ijäksen ja rehtori Timo Heinolan (Suomen kansanopistoyhdistys ry), hallitusneuvos Tarja Lehtisen (OKM), ylitarkastaja Kirsi Lähteen (OKM), opetusneuvos Pertti Pitkäsen (Opetushallitus), hallitusneuvos Marja-Riitta Pöngän (OKM), rehtori Kerstin Rombergin (Bildningsforum rf) ja projektipäällikkö Liisa Virenin (Suomen Setlementtiliitto ry). Ohjausryhmän sihteeriksi nimetään fil.kand. Pirkko Sartoneva.

Ohjausryhmän työstä aiheutuvat kustannukset maksetaan valtion talousarvion momentilta 29.30.21.3.

Opetusministeri

Henna Virkkunen

Osaston päällikön sijainen,
johtaja

Hannu Sirén

TIEDOKSI Valtiosihteeri Heljä Misukka
Suomen Kansanopistoyhdistys ry
Suomen Setlementtiliitto ry
Bildningsforum rf
Vapaan sivistystyön yhteisjärjestö VSY
Vapaan sivistystyön yhteistyöryhmä
Opetushallitus
OKM/viestintä
OKM/taloushallinto